

Infantil i juvenil: dels vampirs als mons distòpics

Tendències i recomanacions en literatura infantil i juvenil

Quines tendències despunten enguany? Aquesta és la pregunta que VilaWeb acostuma a fer pels volts de Nadal a alguns editors de llibres adreçats a infants i juvenots. Hem parlat amb Iolanda Batallé de la Galera, Patrizia Campana d'Estrella Polar, Reina Duarte d'Edebé i Joan Carles Girbés de Bromera. No tots van d'acord, però en general parlen de la davallada de la novel·la juvenil de vampirs, homes llop i zombis, i de l'interès creixent pels mons distòpics; de l'interès per la novel·la gràfica i de l'augment les novel·les híbrides, amb il·lustracions, que fan la lectura més atractiva. I en relació amb els més petits, dels llibres-joc, sorprenents i atractius.

Iolanda Batallé, directora de publicacions de la Galera vol diferenciar ben clarament, en literatura, les tendències infantils i juvenils; també Patrizia Campana d'Estrella Polar (Grup 62) deixa clara aquesta diferència. Reina Duarte, en canvi, tendeix a pensar que hi ha tendències comunes en infantil i juvenil. I Joan Carles Girbés, de Bromera, tot i admetent que aprofita certes oportunitats de les tendències, assegura que la seva editorial no segueix de ple les modes: 'Congestionen el mercat i quan desapareixen no acostumen a deixar pòsit. Nosaltres proposem llibres més atemporals. És el cas dels de Philip Pullman, una barreja de fantasia amb intriga i fina ironia i amb qualitat literària. Pullman no és una moda.'

En literatura juvenil Iolanda Batallé explica: 'La nostra política editorial és de fomentar la creació de nous autors del país, i enguany en tenim un exemple que ens satisfà molt. Perquè, és clar, tots els editors ens apuntem a les tendències que funcionen i les esgotem, però no hi ha res millor que crear-la, la tendència. I això també ho hem fet. Parlo del fenomen 'La porta dels tres panys' de Sònia Fernández-Vidal. És el primer llibre d'aquesta jove autora, que és física. De fet, ella es dedica a explicar física quàntica a les famílies. Fa tres anys vaig assistir a una d'aquestes sessions i em va copsar la seva capacitat comunicativa. Li vaig demanar si havia pensat mai a escriure un llibre per a explicar la física quàntica, com 'El món de Sofia' explicava la filosofia. Em va dir que no, però la vam animar i el març d'enguany va aparèixer 'La porta dels tres panys'. El llibre és un èxit que no para: cada mes el reimprimim. Ja n'hem venuts més de dotze mil exemplars en català (el triple en espanyol). N'hem venut els drets a més de quinze països i és un dels llibres cimals de les llistes internacionals. Amb aquest llibre hem implantat una moda. Quina satisfacció! El 24 de gener sortirà un altre llibre de la Sònia, 'Quantic Love', la novel·la que resol l'equació de l'amor.'

Reina Duarte, directora de publicacions d'Edebé recorda que el gènere fantàstic sempre és moda: 'Sembla que es vagi inventar amb la nissaga de Harry Potter, però no és cert. De literatura fantàstica a base de fades, mags i bruixes, n'hi ha hagut sempre en la literatura europea. I és un gènere que tant dona per a infants com per a joves. També considero que la tendència dels llibres dels vampirs barrejats amb històries d'amor de la novel·la romàntica continuen funcionant molt bé. També s'han fet sempre, en tenim antecedents il·lustres com 'Dràcula' de Bram Stoker.' En canvi, Joan Carles Girbés de Bromera, i Patrizia Campana d'Estrella Polar, creuen que els llibres de vampirs comencen a anar de baixa: 'Encara es venen molt, però es van apagant en relació amb la campanya de Nadal de l'any passat.'

Hi ha cap tendència nova que substitueixi la dels vampirs i dels fenòmens paranormals? Batallé parla d'històries distòpiques, plenes d'aventures i punts apocalíptics, amb joves que es rebel·len contra una societat degradada i injusta, mancada de llibertat. Per l'editora, la distòpia encara no acaba d'agafar, però té el conveniment que ho farà.

Patrizia Campana també veu en la novel·la distòpica una nova tendència: 'N'és un bon exemple 'Els jocs de la fam' que Estrella Polar va publicar l'any passat, i enguany hem publicat 'Divergent'. 'En aquestes novel·les la història d'amor, si n'hi ha, no és un aspecte fonamental de l'argument, sinó que hi preval la rebel·lió contra una societat totalitària. Els joves i adolescents són inquiets, revolucionaris, creuen que poden canviar el món i es formulen les grans preguntes de la vida. Són novel·les positives i amb molta acció, però això sí, poden tenir molta violència.'

Continua Duarte: 'Algunes tendències noves, que trobo especialment interessants, són les que exemplifiquen llibres lligats a la realitat, amb un component de denúncia, preocupats per la salut del planeta... Aquestes novel·les barregen creativitat i intel·ligència. També hi ha llibres de coneixement, que en diria: llibres de no-ficció que poden tractar un tema que interessi els joves, amb il·lustracions... N'hem publicat sobre el medi, el cinema, el divorci dels pares... I en aquest sentit reivindico no solament el lector de literatura de ficció, sinó també el lector curiós que s'acosta a una sèrie de temes que l'interessen. D'aquest àmbit, n'hem publicat una perla: 'Paraules emmetzinades' de la Maite Carranza, Premi Nacional de literatura juvenil, una novel·la que tracta dels abusos sexuals en forma d'enjoli. És una novel·la compromesa i de denúncia. I, a sobre, és un èxit de vendes, amb 30.000 exemplars venuts. I espera, perquè potser en vendrem els drets als Estats Units.'

Iolanda Batallé parla de literatura infantil: 'Per Sant Jordi vam començar una nova col·lecció de llibres fets per l'Anna Canyelles i il·lustrats per la Roser Calafell, amb un primer títol, 'El caganer', que és un èxit rotund, més de 22.000 exemplars venuts fins ara. A més, l'èxit del llibre ha valgut a l'Anna Canyelles la distinció de Caganer de l'any 2011. I per Nadal, dins aquesta col·lecció, ha aparegut 'Els reis de l'Orient', que ja segueix les mateixes passes de l'altre.' I afirma: 'S'ha de dir que les tradicions sempre funcionen. I tornen els contes clàssics, sense edulcorar-los, els originals.'

Si Patrícia Campana recorda que el llibre amb algun element extern, el llibre juguina, funciona millor que no pas l'àlbum il·lustrat, Batallé explica que la Galera també ha optat decididament per la novel·la gràfica feta per autors d'aquí. La sèrie 'Diari de Greg' va tenir un gran èxit, com la de 'Nan el gran', que vam publicar nosaltres. Però la idea de Batallé era de fer novel·la gràfica amb autors nostres. I d'aquí va venir 'Jo, Elvis Riboldi' de Bono Ridari (pseudònim dels creadors Òscar Julve, Daniel Cerdà, Ramon Cabrera i Jaume Copons). 'Jo trobo que l'Elvis Riboldi té moltes similituds amb els Simpson. Des del meu punt de vista tot editor actualment ha d'embarcar-se en la novel·la gràfica, no la pot defugir, té una dimensió important.'

Patrizia Campana també comenta que la cosa que ara funciona en llibre infantil és sobretot l'humor, més i tot que no l'any passat. 'El diari de Greg n'és un exemple extraordinari: acaba de sortir als Estats Units la sisena remesa de la sèrie, amb un tiratge rècord en la primera edició d'un llibre: sis milions d'exemplars. Aquest llibre, el publicarem nosaltres l'any vinent.' Ara, Campana no considera 'Diari de Greg' una novel·la gràfica, sinó un híbrid entre novel·la i còmic, però amb predomini de la novel·la. El Grup 62 també publica el Gerónimo Stilton, que no defalleix, que és ben viu (amb seixanta llibres al mercat) i que enguany fa el 'Sisè viatge al regne de la Fantasia'.

'Hi ha una mena de llibres que s'imposen, comenta Girbés. Llibres que combinen narració i còmic; que recuperen l'essència del còmic, però en un format diferent. Són molt entretinguts, plens d'humor i més visuals, per a una generació molt visual. Són llibres que acostumen a desballestar les franges que establim els editors. N'és un bon exemple 'Coolman i jo' de Rüdiger Bertram, que hem publicat.'

En canvi, Patrizia Campana té una percepció ben diferent de la novel·la gràfica: 'Té un mercat petit de moment. I si bé va pujant, l'èxit encara és limitat.' Tampoc no creu que la cultura audiovisual de les noves generacions hagi fet augmentar els lectors de còmic.'

16 desembre 2011

Una notícia de VilaWeb.cat
Edició GENERAL
<http://www.vilaweb.cat>
[Enllaç permanent](#)